

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren
Diyarbakır Milletvekili

Nefret suçları, bireylerin etnik köken, din veya inançsızlık, dil, cinsiyet, cinsel yönelim, engellilik durumu ve siyasi görüş gibi kimlik unsurlarına dayalı olarak hedef alındığı suçlardır. Bu suçlar, yalnızca bireyleri değil, belirli gruplara yönelik sistematik saldırılarla toplumsal barışı ve demokratik değerleri tehdit etmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleri, nefret suçlarının önlenmesi ve failerin cezalandırılması konusunda devlete açık yükümlülükler getirmektedir. Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı'na bağlı kolluk kuvvetleri, toplumsal düzeni sağlama, suçları önleme ve kamu güvenliğini koruma görevleriyle nefret suçlarıyla mücadelede kilit bir rol üstlenmektedir. Ancak, Norveç Helsinki Komitesi ve İnanç Özgürlüğü Girişimi'nin "Türkiye'de Din, İnanç veya İnançsızlık Temelli Nefret Suçları Raporu 2023" verilerine göre, 2023 yılında belgelenen 47 nefret suçu veya olayı, kiliselere saldırılar, sinagoglar ve Alevi inanç merkezlerine tehditler, Yahudi öğrencilere Nazi sembolleriyle tacizler ve Süryani köylülere fiziksel saldırılar gibi ciddi vakaları içermektedir. Raporda, mağdurların ihbardan çekinmesi ve resmi makamların bu suçları sistematik şekilde kayıt altına almaması nedeniyle gerçek rakamların çok daha yüksek olabileceği vurgulanmaktadır.

Özellikle sosyal medya platformları, günümüzde nefret suçlarının ve nefret söylemlerinin en yoğun yayıldığı alanlardan biri haline gelmiştir. Gizli ya da açık kimliklerle belirli gruplar hedef gösterilmekte, hakaret, küfür, tehdit ve ayrımcı söylemler hızla dolaşıma girmektedir. Bu durum, fiziksel saldırılara zemin hazırlayabildiği gibi, toplumsal kutuplaşmayı da derinleştirmektedir. İçişleri Bakanlığı'nın, kolluk kuvvetleri aracılığıyla sosyal medyada işlenen nefret suçlarını izleme, önleme ve faileri tespit etme konusundaki politikaları, bu tehditle mücadelede kritik bir öneme sahiptir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları, devletlerin nefret suçu niteliğindeki olaylarda önyargı saikini etkin bir şekilde soruşturma yükümlülüğünü açıkça ortaya koymaktadır. Ne var ki, Türkiye'de nefret suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve failerin yakalanması konusunda ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Kolluk kuvvetlerinin bu tür suçlara müdahale kapasitesi, eğitim düzeyi ve olaylara yaklaşımı, nefret suçlarının caydırıcılığı ve mağdurların güvenliği açısından belirleyici bir öneme sahiptir.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı'nın ibadet yerleri ve azınlık topluluklarına yönelik güvenlik politikaları, bu suçların önlenmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, mevcut durumda failerin büyük ölçüde cezasız kalması, nefret suçlarının tekrarını teşvik ederek toplumsal barışı tehdit eden bir döngü yaratmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Nefret suçlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin kolluk kuvvetlerince işleme alınma oranı nedir? Kolluk kuvvetleri, bu suçların soruşturmasında hangi standartları ve prosedürleri uygulamaktadır?
2. Nefret suçlarının önlenmesi amacıyla kolluk kuvvetlerine yönelik özel bir eğitim programı bulunmakta mıdır? Eğer varsa, bu eğitimlerin kapsamı ve etkinliği nasıl değerlendirilmektedir?
3. İbadet yerleri ile azınlık topluluklarına yönelik nefret saldırılarını önlemek için hangi güvenlik önlemleri alınmaktadır? 2020-2025 yılları arasında kaç kilise, cemevi, sinagog ve diğer ibadethane hedef alınmış; bu olaylardan kaçında failer tespit edilerek yargılanmıştır?
4. Nefret suçlarının önlenmesi amacıyla kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve insan hakları örgütleriyle ortak mekanizmalar geliştirilmesi yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır? Bu kapsamda İçişleri Bakanlığı hangi adımları atmaktadır?
5. Kolluk kuvvetlerinin nefret suçu mağdurlarına yaklaşımı ve mağdur güvenliğini sağlama konusundaki politikaları nelerdir? Mağdurların ihbarda bulunma konusundaki çekincelerini azaltmak için hangi önlemler alınmaktadır?
6. 2020-2025 yılları arasında nefret suçu şüphesiyle kolluk kuvvetlerince gözaltına alınan şüphelilerin sayısı kaçtır? Bu şüphelilerden kaç adli makamlara sevk edilmiştir?
7. Sosyal medya platformlarında işlenen nefret suçları ve nefret söylemleriyle mücadele için kolluk kuvvetleri tarafından hangi izleme ve müdahale yöntemleri kullanılmaktadır? 2020-2025 yılları arasında bu kapsamda kaç kişi hakkında işlem yapılmış, kaç adli makamlara sevk edilmiştir?
8. Sosyal medyada gizli veya açık kimliklerle belirli grupları hedef gösteren, hakaret ve tehdit içeren paylaşımlara karşı İçişleri Bakanlığı'nın önleme politikası nedir? Bu tür içeriklerin tespit edilmesi ve kaldırılması için hangi çalışmalar yürütülmektedir?